

Beleidsplan Veiligheid en gezondheid 2021

BSO de Mussen

Gewijzigd op: 17 mei 2021

Door: Lisette de Bruin

Inhoud

1. Inleiding beleidsplan Veiligheid en Gezondheid BSO de Mussen	3
Missie.....	3
Visie	3
Doel	3
2. Beleidscyclus.....	5
Plan van aanpak.....	5
Welke maatregelen worden genomen?.....	5
Hoe worden maatregelen geëvalueerd?.....	5
Communicatie en afstemming intern en extern	5
3. Risico-inventarisatie	7
Grote risico's.....	7
De geïnventariseerde grote risico's.....	7
Fysieke veiligheid.....	7
Sociale veiligheid	9
Gezondheid	10
Brand en calamiteiten	12
Omgang met kleine risico's	13
Leren omgaan met kleine risico's.....	13
Afspraken en maatregelen kleine risico's	13

Inleiding beleidsplan Veiligheid en Gezondheid BSO de Mussen

Laatst gewijzigd: 17 mei 2021

Door: Lisette de Bruin

Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op BSO de Mussen werken ten opzichte van veiligheid en gezondheid. Hierbij is het doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk- en speelomgeving te bieden, waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Dit beleidsplan is geldig en operationeel vanaf 1 januari 2018 en wordt elk jaar herzien.

Om tot dit beleidsplan te komen zijn, aan de hand van het huidige beleid en de nieuwe wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK), diverse gesprekken gevoerd met medewerkers. Centraal stond hierin of de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk- en speelomgeving. Indien noodzakelijk zijn er maatregelen opgesteld voor verbetering.

De beleidsmedewerker van Kinderopvang De Mussen is eindverantwoordelijke voor het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid. Samen met de medewerkers, stagiaires en ouder(s)(-commissie) willen wij dit beleid graag uitdragen. Elk teamoverleg staat het veiligheid- en gezondheidsbeleid geagendeerd en bespreken wij of er nog opvallendheden of gevaarlijke situaties zijn die moeten worden aangepast. Zo blijven wij hierover continue in gesprek en up-to-date.

Daarnaast blijven we hierdoor scherp op onze werkwijze, kunnen we monitoren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.

Missie

Buitenschoolse Opvang (hierna BSO) De Mussen biedt de kinderen een veilige en gezonde omgeving. Dit doen we door:

- kinderen af te schermen van grote risico's
- kinderen te leren omgaan met kleinere risico's
- kinderen te volgen en te stimuleren in hun ontwikkeling

Visie

De BSO is een veilige en uitdagende omgeving waarin het kind zich kan ontwikkelen. Het kind staat hierbij centraal. Een veilige en gezonde leef- en speelomgeving vormt de basis van dit alles.

Doel

Vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK) dienen wij een beleid te creëren ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid waar alle medewerkers zich verantwoordelijk voor voelen. De belangrijkste aandachtspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn:

1. Het inventariseren van de grote risico's.

Het doel is om grote risico's en calamiteiten te voorkomen door een aantal maatregelen in een plan van aanpak en in onderliggende beleid van de organisatie. Ook is het belangrijk dat de pedagogisch medewerkers meer bewust worden van de grote risico's, zodat ze hier

gericht op in kunnen spelen in het dagelijks handelen. Bovendien moeten pedagogisch medewerkers adequaat kunnen handelen bij een incident.

2. Het vergroten van het bewustzijn van de kleine risico's die er zijn bij de ontwikkeling van een kind bij (risicovol) spelen.

Het doel hierbij is dat pedagogisch medewerkers de kinderen begeleiden in het omgaan met de kleine risico's op gebied van veiligheid en gezondheid, en adequate hulp kunnen bieden na een klein incident.

3. Het toevoegen van de elementen grensoverschrijdend gedrag en achterwachtregeling.

Het beleid veiligheid en gezondheid is sinds 1 januari 2018 beschikbaar en up-to-date.

1. Beleidscyclus

Van doelen naar maatregelen en acties en het bijstellen van beleid.

De beleidscyclus bestaat uit vier fasen:

1. Een eerste fase waarin voorbereidingen worden gedaan om de risico-inventarisatie te kunnen uitvoeren.
2. Een tweede fase waarin daadwerkelijk aan de slag wordt gegaan met de risico-inventarisatie en aandachtspunten bespreken die voor verbetering vatbaar zijn.
3. Een derde fase waarin wordt opgesteld hoe deze verbeterpunten het beste aangepakt kunnen worden, in de vorm van een plan van aanpak.
4. Een vierde fase om te evalueren of de aanpassingen hebben geleid tot verbetering.

Het doorlopen van de cyclus duurt gemiddeld een jaar. Dit kan eventueel korter zijn wanneer kleine onderwerpen in delen worden opgepakt. Onze beleidscyclus starten we elk jaar met een risico-inventarisatie. Deze quickscan wordt eerst voorbereid in het teamoverleg, waar we bepalen op welke onderwerpen wij een QuickScan gaan uitvoeren en gedurende welke periode hieraan wordt gewerkt. Zo is het hele team betrokken bij de inventarisatie. Op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie maken we een actieplan. De voortgang hiervan wordt regelmatig geëvalueerd tijdens teamoverleggen. Op basis van de evaluaties wordt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid steeds bijgesteld door de beleidsmedewerker.

Plan van aanpak

Welke maatregelen worden genomen?

De risico-inventarisatie hebben inzicht gegeven in de huidige stand van zaken ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Naar aanleiding van deze inventarisatie zijn er een aantal actiepunten op de agenda gezet met als doel de kwaliteit van de opvang te verbeteren en opgenomen in het actieplan.

Hoe worden maatregelen geëvalueerd?

Om te bepalen of de genomen acties en maatregelen ertoe hebben geleid dat er een veiligere en gezondere opvang kan worden geboden, evalueren we maandelijks de genomen maatregelen en/of ondernomen acties tijdens ons teamoverleg. Indien een maatregel of actie een positief effect heeft gehad, wordt het veiligheids- en gezondheidsbeleid hierop aangepast.

Communicatie en afstemming intern en extern

We vinden het belangrijk dat medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer het beleidsplan voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook allen een actieve rol hierin. Wanneer een nieuwe medewerker op de locatie komt werken zorgen we voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, met indien nodig eventuele extra instructies. Zodanig dat deze persoon in staat is tot het nemen van maatregelen wanneer dit aan de orde is.

Tijdens teamoverleggen is het bespreken van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Zo wordt het mogelijk zaken bespreekbaar te maken en direct bij te stellen. Medewerkers worden hierdoor vertrouwd met het geven van feedback aan elkaar. Daarnaast worden de veiligheids- en gezondheidsplannen van zowel peuteropvang als bso tijdens de kinderopvangbreed-overleggen uitgewisseld, zodat alle medewerkers op de hoogte zijn van risico's die spelen in onze kinderopvang.

Tijdens het intakegesprek lichten we ouders in over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Zo zijn ouders direct op de hoogte van onze visie ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Daarnaast worden ouders op de hoogte gehouden van lopende activiteiten. Wanneer er vragen zijn van ouders worden deze zo mogelijk ter plekke beantwoord.

2. Risico-inventarisatie

In maart 2017 hebben we de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uitgevoerd. Aan de hand van deze inventarisatie hebben we de risico's op onze locatie in kaart gebracht. Vanaf 1 januari 2018 zullen we de risico's op een andere wijze in kaart brengen, namelijk aan de hand van QuickScans. De laatste quickscan is uitgevoerd op 23-11-2020.

We beschrijven de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we de belangrijkste risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken. Daarnaast beschrijven wij de kleine risico's en hoe wij hiermee omgaan.

Grote risico's

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we de belangrijkste risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken.

De geïnventariseerde grote risico's

Fysieke veiligheid

Ten aanzien van fysieke veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's en zijn daarbij de genomen maatregelen vermeld:

1. Vallen van hoogte

Genomen maatregelen zijn:

- Voorkomen dat kinderen op meubels/kasten klimmen.
- Er moet altijd een PM-er aanwezig zijn in de ruimte waar de kinderen zijn of ze in ieder geval kunnen zien.
- Kinderen mogen niet onbegeleid in de sportzaal spelen.
- In speeltuintjes met hoge of moeilijke speeltoestellen, is er altijd een PM-er in de buurt van het 'moeilijke toestel' om kinderen te begeleiden.

2. Verstikking (of andere problemen met speelgoed)

Genomen maatregelen zijn:

Materiaal voor 4+ en 7+ liggen in dezelfde ruimte:

- Controleer regelmatig speelgoed en speelgoed verwijderen dat stuk is.
- Als groot en klein samen spelen, dan bekijken de PM-ers goed of er niet gespeeld wordt met 7+ materiaal.

- Als er met 7+ materiaal gespeeld wordt door 7+ kinderen, is er altijd een PM-er bij aanwezig.
- Laat alle kinderen hun speelgoed na gebruik goed opruimen en op de juiste plek terugleggen.
- Afspraak met de kinderen: geen speelgoed in de mond doen.

Verstikking met eten:

- Kinderen laten zitten als zij eten of drinken.
- Kinderen rustig laten eten.
- Alert bij het eten van 'nieuw' eten en alert op bij allergieën.

3. Vergiftiging

Genomen maatregelen zijn:

- Wij geven geen medicijnen aan kinderen.
- EHBO-kit niet zichtbaar op de groep leggen, wel altijd mee naar buitenactiviteiten.
- Extra schoonmaaktaken alleen wanneer er weinig kinderen zijn en de pm-er niet op de groep aanwezig hoeft te zijn.
- Giftige planten zijn er niet.
- Afspraak: tassen van medewerkers of ouders mogen niet rondslingeren of op de grond worden neergezet.

Nog te nemen maatregelen in 2021:

- Keukenkast met chemische middelen moet een haakje krijgen.

4. Verbranding

Genomen maatregelen zijn:

- Geen kaarsen, aanstekers of lucifers aanwezig op de groep.
- Alleen warm water op de groep gebruiken wanneer er een PM-er bij aanwezig is.
- Thee of andere warme drank voor PM-ers, wordt hoog op een kast weggezet of op plaatsen waar geen kinderen zijn.

Kind verbrandt zich in de zon (zie ook hitte- en zonnebeschermingsprotocol):

- Petje en t-shirt laten dragen.
- Kinderen in de schaduw laten spelen.
- Kinderen goed insmeren als ze buiten spelen in de zon en extra water meenemen.

Nog te nemen maatregelen in 2021:

- Verwarming van de danszaal moet afgeschermd worden.

5. Elektrocutie

Genomen maatregelen zijn:

- Kindveilige wandcontactdozen plaatsen.
- Lage stopcontacten voorzien van stopcontactbeveiligers.
- Geen losse snoeren aanwezig.

6. Veiligheid tijdens de activiteiten

Genomen maatregelen zijn:

- Kinderen worden (vrijwel) niet blootgesteld aan vluchtige stoffen omdat we geen spuitbussen zoals (verf, haarlak, luchtverfrissers) in de ruimte met kinderen gebruiken. Uitzondering hierbij is het gebruik van nagellakremover bij de 'meisjes-activiteiten'.
- We gebruiken geen wasbenzine, terpentine, of andere chemicaliën met oplosmiddel.
- We gebruiken geen middelen met veel vluchtige stoffen zoals sommige soorten verf, vlekkenwater, boenwas of sterk geurende middelen.

7. Overige veiligheid in het pand

Nog te nemen maatregelen in 2021:

- Raamhendels van de danszaal moeten vervangen worden.
- Deur van de beneden bso-uitgang moet beveiligd worden met een strip.
- De toilet is te moeilijk open te krijgen voor de kleine kinderen, het slot moet vervangen en aangepast worden.
- Er moet een ventilatiesysteem komen i.v.m. de coronamaatregelen. In de winter is het openhouden van het raam niet ideaal.
- Er moeten een aantal borden (om van te eten) vervangen worden, sommige borden zijn gebarsten.

Sociale veiligheid

Ten aanzien van sociale veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's en zijn daarbij de genomen maatregelen vermeld:

1. Grensoverschrijdend gedrag

Genomen maatregelen zijn:

- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG verklaring).
- Er is een vernieuwd beleidsplan waarin de achterwachtregeling opgenomen is.
- Iedereen is op de hoogte van de achterwachtregeling.

2. Kindermishandeling

Genomen maatregelen zijn:

- Er wordt met iedereen in het team overlegd welke afspraken er gemaakt moeten worden en hoe er gehandeld moet worden als een kind een ander kind mishandelt.
- Er is een meldcode huiselijk geweld en protocol signaleren.
- Medewerkers zijn in het bezit van het kinder-EHBO certificaat.

Nog te nemen maatregelen in 2021:

- Alle medewerkers kennen de meldcode en passen deze toe bij een vermoeden van kindermishandeling. Maar alleen Charissa heeft training gehad, de rest nog niet.

3. Vermissing

Genomen maatregelen zijn:

- Er is een protocol vermissing.
- De kinderen blijven altijd onder het oog van een volwassene.
- Ouders geven aan wie het kind komt ophalen, aan een ander wordt het kind niet meegegeven.
- In twijfelgevallen wordt er contact opgenomen met ouder(s) voor toestemming.

Nog te nemen maatregelen in 2021:

- We noteren en controleren welke kinderen er worden gebracht en gehaald. We controleren nu wel aan de hand van sleutelhangers, maar we schrijven niet op wanneer een kind opgehaald is + het tijdstip van ophalen.

Gezondheid

Ten aanzien van gezondheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's en zijn daarbij de genomen maatregelen vermeld:

- Er is momenteel een groot risico voor de gezondheid i.v.m. corona. We houden het corona-protocol up-to-date en handelen altijd volgens protocol.

Verspreiding van en besmetting met gezondheidsrisico's voorkomen we op de volgende manieren en met de onderstaande genomen maatregelen:

1. Verkleinen van ziekteverspreiding via de lucht

Genomen maatregelen

- Kinderen worden erop gewezen dat zij tijdens hoesten of niezen hun elleboog kunnen gebruiken, hun hoofd wegdraaien of buigen.
- Zijn de handen na hoesten of niezen zichtbaar vuil, dan moeten zij hun handen wassen.
- Groepsleiding ziet er op toe dat de kinderen regelmatig hun neus snuiten bij verkoudheid.
- Er is gedurende de dag voldoende (mechanische) ventilatie, wanneer toelaatbaar staan ramen open.
- Er wordt extra geventileerd tijdens bewegingsspelletjes.

2. Verkleinen van ziekteverspreiding via de handen

Genomen maatregelen zijn:

- Handen wassen voor het aanraken van voedsel, eten of helpen met eten, wondverzorging.
- Handen wassen na hoesten, niezen en snuiten, toiletgebruik, verschonen van het kind, contact met lichaamsvochten zoals speeksel, braaksel ontlasting wondvocht en bloed, contact met vuile was of afval, schoonmaakwerkzaamheden.
- Handen worden met vloeibare zeep (over de gehele hand verdeeld) gewassen en na het wassen goed schoongespoeld.
- Handen worden met schone wegwerpdoekjes gedroogd.
- Kinderen moeten na ieder toilet bezoek handen wassen, hier wordt op toegezien.
- Bij evt. zieke medewerkers wordt extra aandacht aan (hand)hygiëne besteed.
- Kinderen wordt geleerd hun handen goed te wassen met vloeibare zeep en af te drogen met wegwerpdoekjes.
- De kraan wordt iedere dag en bij zichtbare vervuiling schoongemaakt en elke dag is een schone handdoek aanwezig.
- Groepsleiding ziet er op toe dat er geen speelgoed naar het toilet genomen wordt.
- Bij wondverzorging of contact met andermans bloed of wondvocht: groepsleiding wast voor en na behandeling de handen, er worden wegwerphandschoenen gebruikt, gemorst bloed wordt goed met water en zeep schoongemaakt en gedroogd, oppervlakte wordt gedesinfecteerd (zie ook protocol zieke kinderen en medicijnen).
- Pleisters (waterafstotend) worden regelmatig verwisseld.

3. Hygiëne rondom voedsel en water

Genomen maatregelen zijn:

- Na het openen van nieuwe producten, wordt er altijd een datum op het product geschreven.
- Op de laatste dag van de week (meestal vrijdag), worden overige open producten uit de koelkast verwijderd.
- Tijdens elk drinkmoment wordt er nieuw drinken gemaakt.
- Drinkbekers en bestek worden na ieder gebruik afgewassen.
- Voor afval worden pedaalemmers gebruikt en dagelijks leeggemaakt.
- We gebruiken regelmatig per dag schone vaatdoekjes.

4. Hygiëne rondom oppervlakten en speelgoed

Genomen maatregelen zijn:

- Speelgoed wordt in afgesloten kasten (stofvrij) opgeborgen en in open kasten stofvrij gehouden.
- Het speelgoed is eenvoudig te reinigen, slijtvast en wordt na beschadiging meteen vervangen.
- Speelgoed voor binnen en buiten wordt gescheiden.

- Verkleedkleden worden regelmatig (minimaal maandelijks) gewassen op 60/40 graden en in de droger gedroogd.
- Knuffels en stoffen speelgoed wordt regelmatig (minimaal maandelijks) gewassen op 60/40 graden en in de droger gedroogd.
- Stoffige ruimten worden voorkomen.
- Stofnesten worden voorkomen door inrichting van kasten/meubels tegen de wanden, makkelijk schoon te maken meubilair.
- Waar mogelijk worden opbergruimten gebruikt.
- Vloer en meubilair wordt dagelijks gereinigd.
- Hoger gelegen en verticale oppervlakken worden maandelijks gereinigd.
- De ruimte is nooit zichtbaar verontreinigd.
- Er wordt voldoende aandacht besteed aan een goede schoonmaak.
- Er wordt gestofzuigd en gereinigd op momenten dat er geen kinderen zijn en tijdens het schoonmaken worden de ramen en deuren wijd open gezet. De stofzuiger is voorzien van een HEPA-filter.
- Bij handmatig stofwissen worden stofbindende doeken gebruikt.
- Kinderen wassen de handen na het buitenspelen.
- Er zijn bij ons geen dieren aanwezig.
- Wij werken met een schoonmaakschema.

Brand en calamiteiten

De ontruimingsprocedure "BSO de mussen" is onderdeel van het ontruimingsplan van Buurtcentrum De Mussen. Er zijn voldoende brandblusmiddelen, noodverlichting en verlichte vluchtroute aanwezig. Dit wordt gedaan door de BHV van het Buurtcentrum:

- De uitgangen zijn altijd goed bereikbaar.
- De deuren draaien met de vluchtrichting mee.
- Plafonds en muren zijn afgewerkt met moeilijk brandbaar materiaal.
- Er wordt geen open vuur (kaarsen, waxinelichtjes) gebruikt.
- Er is een ontruimingsplan aanwezig, deze wordt jaarlijks geactualiseerd en is goedgekeurd door de lokale brandweer.
- Het ontruimingsplan is bij de deur aanwezig (centrale plaats).
- Personeelsleden zijn opgeleid tot bedrijfshulpverlener of gediplomeerd EHBO'er.
- Er zijn altijd voldoende bedrijfshulpverleners of mensen met EHBO aanwezig.

Nog te nemen maatregelen in 2021:

- Deuren van nooduitgangen zijn van binnenuit direct te openen. (kratten bij kluisjes nooduitgangen)
- Het personeel krijgt instructies en is op de hoogte van procedures en taken bij calamiteiten Dit wordt ten minste 1x per jaar herhaald.
- Er wordt één a twee keer per jaar een ontruimingsoefening gedaan.

Omgang met kleine risico's

Leren omgaan met kleine risico's

Leren omgaan met risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen. Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet. Het nemen van risico's is een onderdeel van de 'gereedschapskist' voor effectief leren. Met risicovol spelen ontwikkelt het kind een positieve houding: 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen waarderen in plaats van vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor hun doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen. Het leren omgaan met risico's heeft een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Kinderen staan sterker in hun schoenen en kunnen beter conflicten oplossen en emoties herkennen van speelmaatjes.

Bewegingen die veel voorkomen bij risicovol spelen, zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden, zijn niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van essentieel belang voor hun motorische vaardigheden, balans, coördinatie, en lichaamsbewustzijn. Kinderen die dat niet doen zijn vaker onhandig, voelen zich ongemakkelijk in hun eigen lichaam, hebben een slechte balans en bewegingsangst. Daarom beschermen we de kinderen tegen grote risico's en aanvaarden wij de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens spelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken waar wij op toezien. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan. Om veiligheids- en gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn daarom goede afspraken met kinderen noodzakelijk.

Afspraken en maatregelen kleine risico's

Wij hebbende de volgende kleine risico's geïnventariseerd:

- Vallen
- Struikelen
- Botsen
- Bezeren
- Beknellen
- Weglopen

Gemaakte afspraken zijn:

- Niet rennen binnen en in de gang.
- Niet moedwillig tegen elkaar aan botsen.
- Niet binnen rennen en vloer vrijhouden van speelgoed.
- Meehelpen met opruimen van speelgoed.
- Binnen niet gooien met voorwerpen.
- Geen zand en/of speelrijst op de grond gooien.
- Niet teveel 'los' speelgoed tegelijk gebruiken.

- Buiten fietsen waar ruimte is en allen dezelfde richting op.
- (Kleine) voorwerpen niet in de mond doen.
- Elkaar geen pijn doen (slaan, schoppen, bijten, enz.).
- Niet met de prullenbak of afval spelen.
- Bestek op de juiste manier gebruiken.
- Scharen en messen op een veilige manier opruimen.
- Hand in hand, twee aan twee, in een rij lopen als we op pad gaan.

Ondersteunende genomen maatregelen hierbij zijn:

- Kind in de gaten houden of het slecht ziet of motorisch problemen heeft.
- Bij deuren die open blijven staan een deurklem gebruiken.
- Vloer van stroeve coating.
- Kinderveilige sluiting op hek.
- Voldoende loopruimte creëren om speeltoestellen heen.
- Toezicht houden op het speelplein.